

Översättarnytt

#3 MARS 2017 (världspoesidagen den 21 mars)

Översättarsektionen i Sveriges Författarförbund
www.oversattarsektionen.se styrelse@oversattarsektionen.se

Rapport från workshop

Ordboken i centrum, händer, pennor, utkast, kaffe. Interiör från den nordsamiska gruppens arbete med en dikt av Paulus Utsi

Dagen innan Littfest i Umeå anordnade Översättarsektionen tillsammans med samiska arbetsgruppen en workshop för poesiöversättning, som lockade femton deltagare: forskare, översättare, författare och vanligt folk.

Kommande evenemang: 27 mars RfÖ om fristadsförfattare i Malmö •
31 mars Steinunn Sigurdardóttir i Stockholm • 19 maj Utdelning av
Elsa Thulin-priset • 23 maj samarr med Rumänska kulturinstitutet

Viktigaste rollen spelade professor Mikael Svonni och översättaren Karin Tuolja.

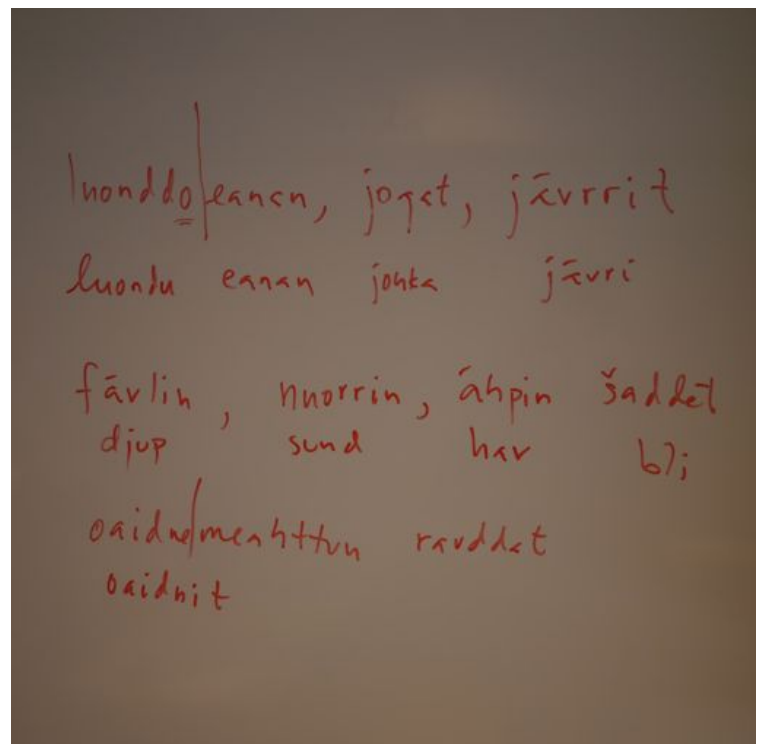
Under fyra timmar hanns det med tre dikter från samiska och tre dikter från svenska; men diskussionerna var så intressanta på detaljnivå att det hade kunnat räcka med en enda - alternativt att tiden hade kunnat vara mycket mer väl tilltagen.

Deltagarna fascinerades av de problem och avvägningar som dyker upp vid diskussion i grupp – en yrkesöversättare jämförde med sin egen totala ensamhet och fick även nya perspektiv på sina begränsningar. Det fanns inget fastlagt schema för hur arbetet skulle fortgå, bara ett urval texter att arbeta med och två lokaler som Littfest bokat åt oss i Umeå Folkets Hus. Littfest

var också generösa med att låta oss få plats i förhandsreklamen. Efter välkomstord av John Swedenmark gjordes en indelning i en nordsamisk och en lulesamisk/umesamisk grupp, eftersom de språken är så inbördes olika, och de riks-svenska deltagarna lottades in – vilket ledde till att den nordsamiska gruppen hade en stor övervikt av verksamma litterära översättare.

Den nordsamiska gruppen arbetade så att Mikael Svonni gick igenom en klassisk protestdikt av Paulus Utsi ord för ord, med alla grammatiska detaljer, varefter de svenska deltagarna fick forma en bikupa och omsätta all denna information till svensk poesi, med respekt för versmåttet.

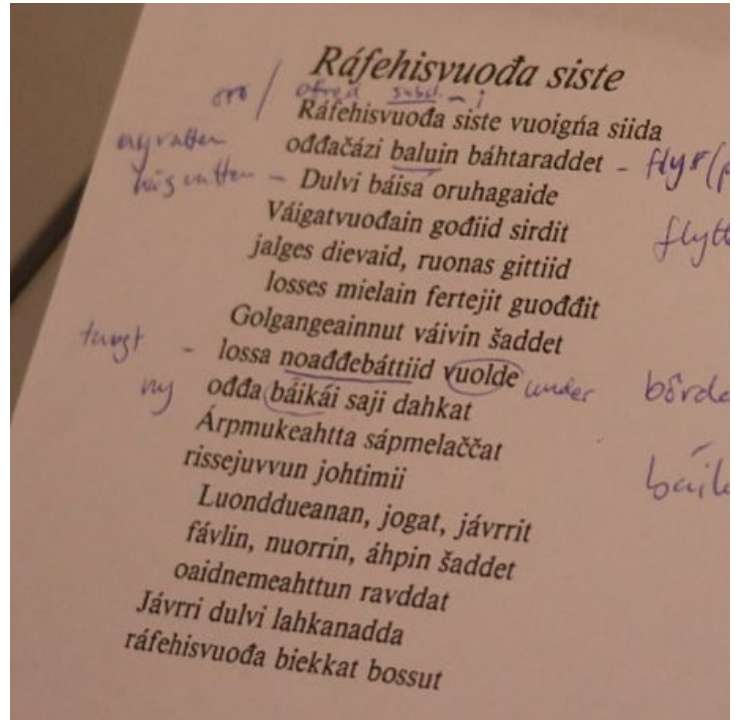

Så här blev resultatet:

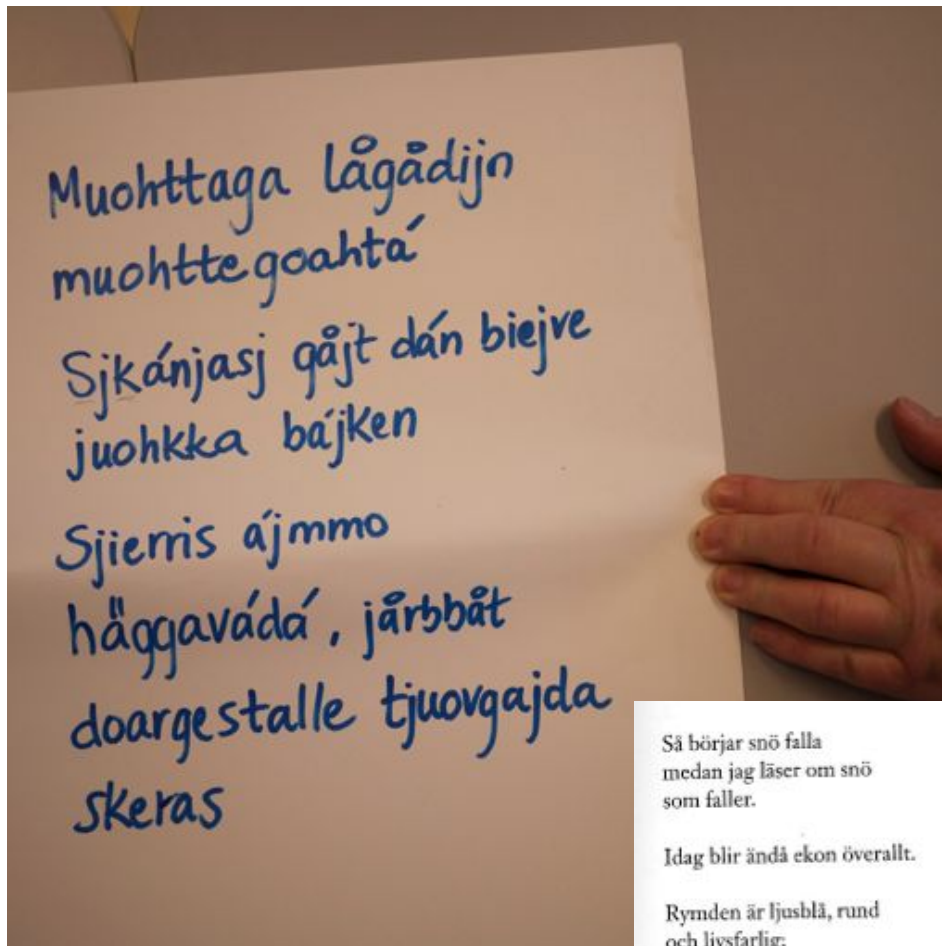
I orostider

Orostider kväver nu vår boplats
rädda flyr vi från det nya vattnet
Floden slukar våra hem
Mödosamt vi flyttar kåtor,
släta kullar, gröna ängar
lämnar vi med sorg i sinnet
Under tunga bördor blir en
hemvan stig en sorglig färdväg
bort till det som blir vår boning
Obarmhärtigt har vi samer
åter piskats ut på flykt
Vilda marker, bäckar, sjöar
blir till djup och sand och hav
alla gränser saknas
Vattnet stiger, kommer närmre
orostiders vindar blåser

Samtidigt arbetade gruppens
nordsamisktalare med två dikter, en av
finlandssvenske Gösta Ågren och en av

Jasim Mohamed, som var den som införde
detta slags workshopmodell i Sverige, i
samband med poesifestivalen Bagdad
Café.

Den lulesamiska
gruppen hade ett
helt annat
arbetssätt och
kastade sig rakt in
i en dikt ur
Birgitta Lillpers
senaste
diktsamling.
Genast fick de
pröva på vilka
beslut en
översättare ställs
inför: Vilken typ
av snö handlar
det om? Åker han
eller hon skidor?
Hur fort går det?
Kan ordet "ändå"
ersättas med en
grammatisk
konstruktion i
potentialis?

Så börjar snö falla
medan jag läser om snö
som faller.

Idag blir ändå ekon överallt.

Rymden är ljusblå, rund
och livsfarlig;

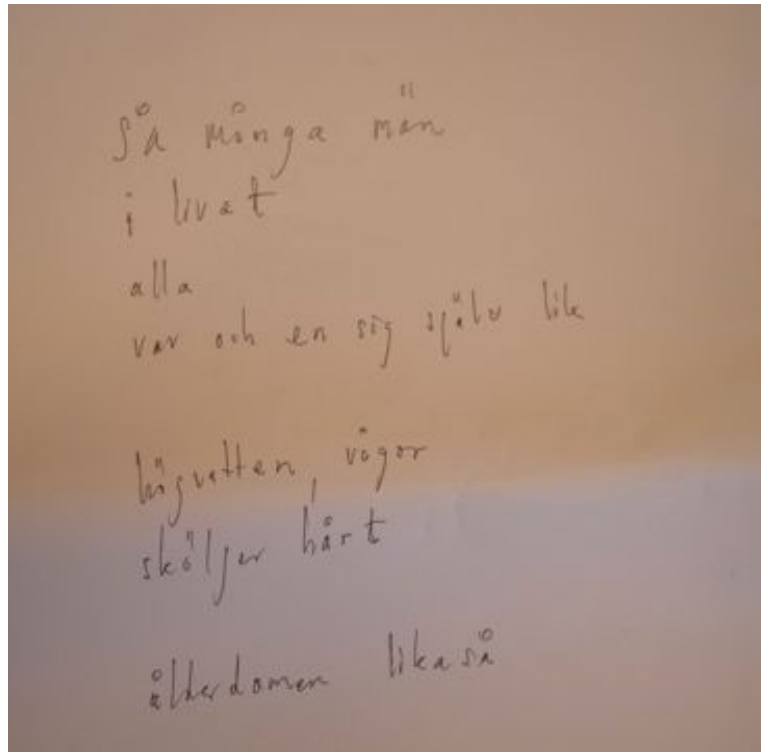
åk mot de skälvande ljusen!

Arbetet drog ut på tiden, och till slut utsågs två samisktalande till att dra sig undan och finslipa översättningen. Under tiden arbetade resten av gänget med två kortdikter av Anita S Nergård och Stig Gælok. Det arbetet gick fort eftersom alla blivit varma i kläderna och eftersom Karin Tuolja tog kommandot med simultanråöversättningar.

En typisk replikväxling i den lulesamiska gruppen kunde låta så här:

- Får jag frågan om jag kommer på festen, då svarar jag i potentialis: Jag kanske kommer, jag kommer nog.
- Ja, men jag tycker det blir för svagt.
- Samtidigt verkar du Karin rätt nöjd, det syns på dig att du ser ut som att vi har hittat rätt.
- Men så blir jag så fascinerad av vad ni har hittat på.

Slutligen samlades alla för uppläsningar och utvärdering. Alla verkade nöjda, även om det var tydligt att det hade behövts mer tid och bättre balans mellan

språkkunskaperna. Det får helt enkelt bli en fortsättning, och metoden – som helt enkelt handlar om tillit till folks förmåga att samarbeta utifrån vars och ens förutsättningar – är naturligtvis möjlig att överföra till vilka språkområden som helst.

Men vad såg jag i dessa ögon som mist sina pärlor

Vad såg jag i dessa händer
som inte längre kan gripa

Jag såg en människa som inte kände smärta,
bara förnam den
I det förgångna såg hon sig själv
utan händer, utan ögon

Vad såg jag i denna människa
annat än ett väsen som trodde
att barn kunde leva

under vatten

**Muhto maid mon oidnen čalmmiin
mat ledje massán bearraliid**

**Maid mon oidnen gieđain
mat ledje dárpmohuvvan**

**Mon oidnen olbmo guhte ii dovdan bákčasa
dušše vásihii dan
Vássán áiggis oinnii son iežas
gieđaid haga, čalmmiid haga**

**Maid mon oidnen dán olbmos
iežá go ealli oruha guhte jáhkii
mánát sáhtte eallit**

čázi vuolde

(Jasim Mohamed översatt till nordsamiska)

Rum för Översättning i Malmö 27 mars 2017:

Fristadsförfattare och motståndet mot utanförskap

Smockadoll förlag är störst i landet på utgivning av fristadsförfattare. Författaren, översättaren och förläggaren **Kristian Carlsson** berättar om vikten av att ge ut översättningar av utsatta författare och om översättningarnas betydelse för den svenska litteraturen.

Medverkar gör också fristadsförfattaren **Naeimeh Doostdar** som utges på Smockadoll.

Det blir uppläsning ur Doostdars kommande diktsamling på svenska och persiska, samt andra exempel på nyligen översatt litteratur.

Presenterar och ställer frågor gör översättaren och poeten **Jonas Rasmussen**, styrelseledamot i Sveriges författarförbunds översättarsektion.

Iranska Kulturhuset, Ängelholmsgatan 3A, Malmö
Måndagen den 27 mars, kl. 19–20

Språk: Svenska och persiska

Arrangemanget genomförs av Översättarsektionen i Sveriges författarförbund, Iranska Kulturhuset och Smockadoll, i samarbete med ABF Malmö och med stöd av Malmö stad.

Rum för Översättning är ett kontinuerligt samarbete mellan svenska organisationer och institutioner som arbetar med litterär översättning: Akademin Valand, Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet, Översättarcentrum samt Översättarsektionen i Sveriges författarförbund.

Rum för Översättning 31 mars 2017:

Av dikt är du kommen

Steinunn Sigurðardóttir i samtal med sin översättare

John Swedenmark har översatt tre romaner och en mängd dikter av den isländska författaren **Steinunn Sigurðardóttir**. De har därför ett pågående samtal om översättning.

Utgångspunkten är hennes senaste bok *Af ljóði ertu komin* (2016), som redan finns i svensk översättning. Det kommer även att presenteras färsk erfarenheter från workshopen för Islandsöversättare på Biskops Arnö.

Lokal: Sveriges författarförbund, Drottninggatan 88B Stockholm

Tid: 31 mars 2017 kl 16–18. Kaffeservering

Om Rum för Översättning: Under Bok & Bibliotek i Göteborg 2015 och 2016 hade översättningen ett alldeles eget rum, där yrkeskunskaperna kunde lyftas fram. Försöket slog mycket väl ut, och kommer att få en fortsättning under 2017. Därtill har medverkande organisationer och institutioner – Översättarsektionen, Översättarcentrum, Akademin Valand, Statens Kulturråd, Tolk- och översättarinstitutet – bestämt att köra Rum för Översättning året om, och ibland ge ordinarie aktiviteter den underrubriken. Rum för Översättning har också en sida på Facebook.

Översättarsektionen inom Sveriges författarförbund har i den andan skapat ett nytt slags programpunkt med enkla träffar eftermiddagstid, dit alla intresserade är välkomna, inte bara medlemmar.

